

Besöksdatum
SAMnr

Lantbrukarens namn
Adress
Postnr Postort

Våtmarksrådgivning 14A

Fastighet, kommun	
Huvudavrinningsområde	XXX – ID:
Delavrinningsområde/ vattenförekomst	Delavrinningsområde ID: Mynnar i X-ån – ID: SE
Tillrinningsområdets storlek	Ca 750 ha (delflöde tas in)
Andel åker i tillrinningsområdet	Ca 50 % åkermark, 30% skog, 20% bebyggelse och övrigt
Markanvändning idag	Åkermark/betesmark
Koordinater SWEREF99	Utlopp:
Syfte	Näringsrening/ biologisk mångfald/ rekreation/ kulturhistoria
Hänsyn/påverkade intressen	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuellt vissa befintliga floravärden i betesmark • Fiskvandring - stor potential för öring i bäcken. Avledning av vatten ska planeras och utföras så negativ påverkan på fisk undviks. • Grumling och sedimenttransport vid anläggning ska undvikas.
Skyddade områden	Befintligt dike är biotopskyddat om man gör bedömningen att det är beläget i odlingsmark samt att växt och djurliv riskerar att skadas. Natura 2000 område och naturreservat nedströms, i anslutning till X-ån.
Miljöprövning	Anmäls till Länsstyrelsen som vattenverksamhet för anläggande av våtmark under 5 ha. Eventuell dispens för anspråk av dike söks samtidigt.
Anläggningsstöd	Miljöinvesteringsstöd för anläggning/restaurering av våtmark kan sökas. Preliminärt förhandsbesked kan fås av

Rådgivarens namn och telefonnr

	Länsstyrelsen men blir med avseende på reningsvärdet beroende av antagande kring hur mycket vatten som ska ledas in.
Våtmarksyta	Ca 4,1 ha
Vattenyta	Lågvatten ca 0,5 ha, medelhögvatten ca 1,3 ha, högvatten ca 3,0 ha.
Medeldjup	Ca 0,7 m vid lågvatten, större andel grunda ytor vid högre flöden.
Maxdjup	Ca 1,5 m
Uppskattat schaktbehov	Ca 1500 m ³ inklusive nytt dike.
Planering av schaktmassor	Jämnas delvis ut inom våtmarksområdet och används för förstärkning av invallning och höja mark i NV. Möjlighet finns att köra massor till åkermark i öster. Schakt tas primärt i NV för att utöka permanent vattenyta.
Inlopp	Öppen bäck, i området mer av dikeskaraktär, leds in i sin helhet.
Utlopp	Huvudutlopp via passerbar öppen bäck anlagd med förstärkning av sten och grus. Tömnings och reglermöjlighet anläggs vid befintligt kvarndämme. Utlopp ska anläggas så nivåvariation i vattnet uppnås även utan aktiv reglering mellan ca 33.0 och 33.5 (RH2000) i huvudfåran. Utloppet ska alltså utformas i V-form och passerbart över vallen som etableras/kontrolleras till ca nivå 33.70. Vattennivå idag vid dämmet och marknivå däromkring är ca 32.60
Skötselplanering	Sannolikt bete, ev kompletterat med betesputsning.
Nytta för näringsrening	Stor, ca 375 ha åkermark och ca 75 ha dagvatten avvattnas till våtmarken.
Miljönytta biologisk mångfald	Stor potential för fågelliv, groddjur och insekter. Mycket stor potential för örting som idag inte kan vandra upp till lekbottarna uppströms.
Kostnadsuppskattning	Ca X kr för totalentreprenad med projektering, prövning enligt miljöbalken och entreprenad med byggledning. Huvudkostnader är schakt och masshantering samt anläggning av fiskanpassat utlopp, justering av kvarndämme samt förstärkning av vall. Marken bedöms vara svårtillgänglig för tyngre maskiner. Projektering,

	byggledning, prövning och administration beräknas ligga på ca 20 % av totalkostnaden.
--	---

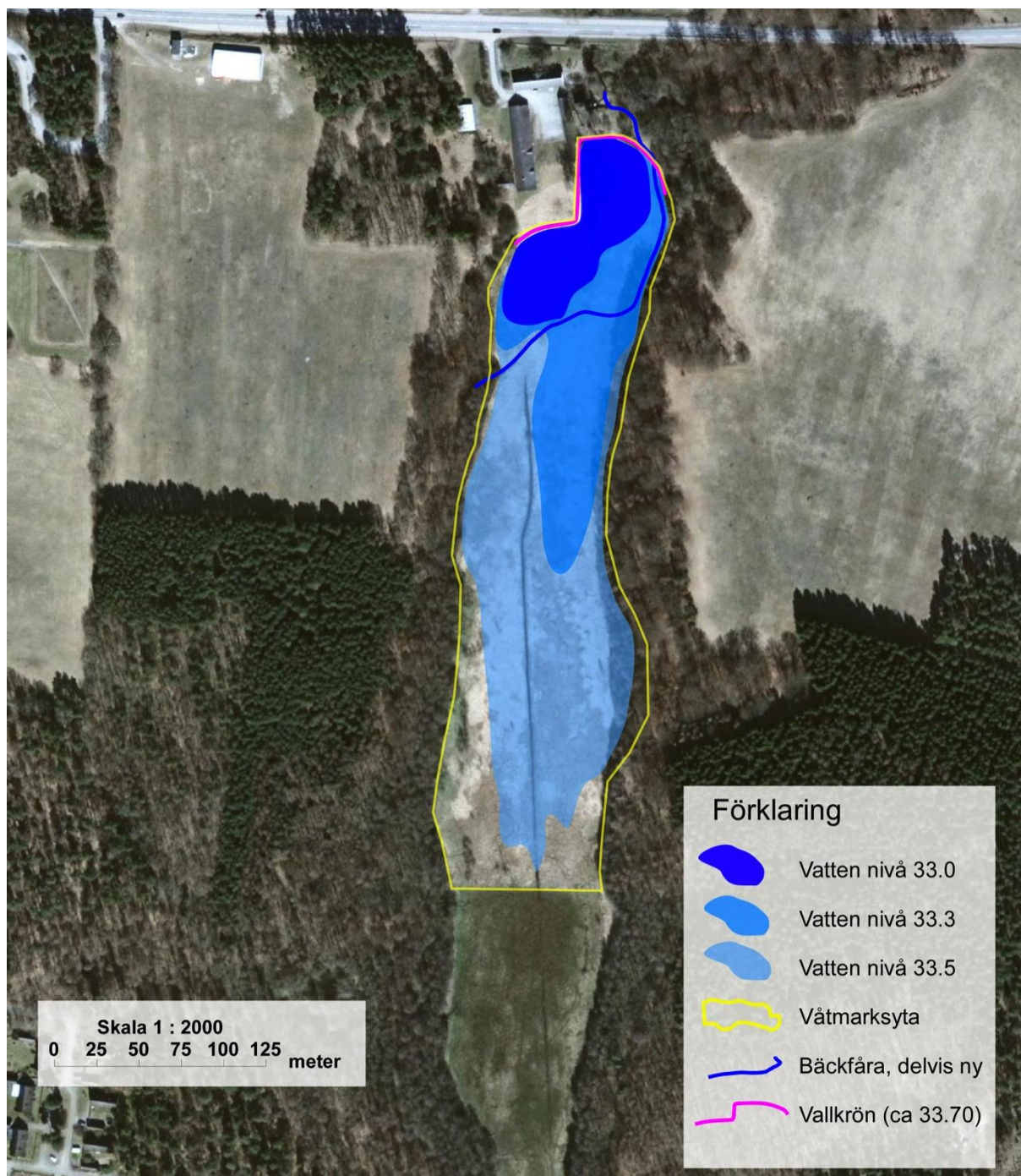
Att tänka på

För att ge våtmarken ett naturligt utseende och för att gynna biologisk mångfald bör strandlinje och bottenstruktur utformas med variation. Slänter ned mot vattnet ska utformas flackt och eventuella dämmningsvallar ska göras så låga som möjligt, breda och flacka för enklast skötsel och bäst landskapsanpassning. Våtmarken ska smälta in väl i landskapet. I det här fallet ska man dock delvis ta fram en befintlig stensatt kant närmast dämnet vilket gör att man inte kommer ha flacka slänter överallt.

Det är positivt med en rik och varierad vattenvegetation i våtmarken. Undervattensvegetation skapar en rik och varierad miljö för småkryp och ger även en bättre reningsfunktion. Övervattensvegetation i rimlig mängd ger också livsrum för många djur. Plantering av träd och buskar kan ske i vissa fall till fördel för djurlivet. Plantering bör normalt planeras så vattnet inte beskuggas och endast arter som växer naturligt i området ska användas.

Om man enkelt kan reglera vattennivån förenklas underhållet av våtmarken. Hur man ska göra det kan utredas i samråd med projektör och länsstyrelsen. Fisk och andra djur som lever i rinnande vatten ska kunna passera våtmarken. Därför måste till exempel utloppskonstruktionen i våtmarken anpassas efter det. Man måste också ta hänsyn till de biologiska värden som finns i nuläget. I detta fall finns eventuellt vissa ytor som kan vara intressanta att spara för floran, men det huvudsakliga intresset i det här fallet är möjligheten att uppvandrande fisk kan passera kvarndämnet.

Om man söker anläggningsstöd är det viktigt att följa villkor för brukande och skötsel av våtmarken. Till exempel får man inte plantera in fisk, kräftor eller änder i våtmarken eller utfodra vilda djur i våtmarksområdet. Man får inte heller sprida bekämpningsmedel, kalk eller gödning.

Figur 1: Principskiss. Ambitionen är att dels ta fram de idag delvis dolda strukturerna från den tidigare kvarndammen med stensatta kanter närmast dämnet men även att anpassa vattennivå, skötsel och utformning så våtmarken på bästa sätt gynnar biologisk mångfald och näringsrening.

Med vänlig hälsning,

Rådgivarens namn

Adress

Telefonnr

E-mail

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Lägg in
länsstyrelsens
logotyp

Aktiviteten är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen i xxx län